

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان اصفهان

دانشکده علوم توانبخشی

گروه گفتار درمانی

پایان نامه مقطع کارشناسی

تحت عنوان :

تعیین میانگین نمره آگاهی واجبی و ارتباط آن با نمره درس املا در

دانش آموزان اول و دوم دبستان در ناحیه ۲ شهر اصفهان در سال

۱۳۸۶

استاد راهنما :

جناب آقای بیژن شفیعی

اساتید مشاور آمار :

جناب آقای دکتر حسینی - سرکار خانم حسینی

نگارش :

هدی محمودی - هاجر السادات رضوی

تابستان ۸۹

چکیده :

عنوان : تعیین میانگین نمره آگاهی واجی و ارتباط آن با نمره درس املا در دانش آموزان اول و دوم دبستان در

ناحیه ۲ شهر اصفهان در سال ۱۳۸۶.

پژوهشگران : هدی محمودی - هاجر السادات رضوی

استاد راهنما : جناب آقای بیژن شفیعی

مقدمه

در پژوهش‌های فراوان وجود یک رابطه‌ی متقابل بین توانایی خواندن و آگاهی واجی نشان داده شده است که به نوبه‌ی خود بر زبان نوشتاری تاثیر می‌گذارد. در مطالعه‌ی حاضر هدف تعیین میانگین نمره‌ی آگاهی واجی و ارتباط آن با نمره‌ی درس املا در دانش آموزان اول و دوم دبستان می‌باشد.

مواد و روش‌ها

این تحقیق به روش توصیفی - تحلیلی - مقطعی می‌باشد. تعداد نمونه‌ها شامل ۱۰۸ دانش آموز اول و دوم دبستان ناحیه‌ی ۲ شهر اصفهان بود نمونه‌گیری به صورت تصادفی صورت گرفت. برای تعیین نمره‌ی آگاهی واجی از آزمون آگاهی واجی (سلیمانی، ۷۹-۱۳۷۸) استفاده شد. در نهایت داده‌ها با استفاده از آزمون آنالیز واریانس چندگانه محاسبه گردید.

نتایج

نتایج به دست آمده از این پژوهش به طور خلاصه عبارتند از :

- میانگین نمره‌ی آگاهی واجی در پایه‌ی اول (۶۶/۶۶۷) ، در پایه‌ی دوم (۶۶/۱۶۶۷) و در کل (۶۶/۴۱۶۷) می‌باشد.

- بین میانگین نمره‌ی آگاهی واجی و درس املا در پایه‌ی اول ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0.05$).

- بین میانگین نمره‌ی آگاهی واجی و درس املا در پایه‌ی دوم ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0.05$).

- بین آگاهی واجی و درس املا در کل ارتباط معناداری وجود دارد ($p < 0.05$).

بحث و نتیجه‌گیری

میانگین نمره‌ی آگاهی واجی در پایه‌ی اول دبستان بیشتر بوده و در نتیجه عمده رشد آگاهی واجی در پایه‌ی اول دبستان شکل می‌گیرد ولی در کل میانگین نمره آگاهی واجی در دختران بیشتر از پسران می‌باشد همچنین، نمره املا در کل ارتباط معناداری با میانگین نمره آگاهی واجی دارد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که وجود رابطه‌ی معنی‌دار بین املا و نمره‌ی آگاهی واجی مثبت بوده و می‌توان با افزایش آگاهی واجی کودک بر روی نمره‌ی املا‌ی وی تاثیر گذاشت.

کلید واژه‌ها : آگاهی واجی، درس املاء، دانش آموز، دبستان، پایه‌ی تحصیلی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول : کلیات
۲	۱-۱- مقدمه.....
۳	۱-۲- آگاهی واجی
۵	۱-۳- تعریف آگاهی واجی.....
۸	۱-۴- رشد آگاهی واجی
۱۰	۱-۵- ارتباط بین آگاهی واجی و رشد سواد
۱۳	۱-۵-۱- نمودار ارتباط بین مراحل رشد گفتار و سواد
۱۴	۱-۵-۲- ترتیب رشد مهارت‌های سواد در کودکان سنین پیش از دبستان
۱۵	۱-۵-۳- مراحل رشد طبیعی آگاهی واجی در کودکان سنین پیش از دبستان
۱۵	۱-۶- ارتباط بین آگاهی واجی و خواندن
۱۶	۱-۷- ارتباط بین آگاهی واجی و اختلالات واجشناختی (اختلالات تولید گفتار)
۱۸	۱-۸- ارتباط بین آگاهی واجی و پردازش گفتار
۱۹	۱-۹- ارتباط بین آگاهی واجی و ادراک شنیداری
۱۹	۱-۹-۱- تمیز شنیداری
۲۰	۱-۹-۲- حافظه‌ی شنیداری.....
۲۰	۱-۱۰- ارتباط بین آگاهی واجی و جنسیت
۲۱	۱-۱۱- ارتباط بین آگاهی واجی و تکیه‌ی زبانشناختی ،حافظه‌ی کوتاه مدت واجی و خزانه واژگان
۲۲	۱-۱۲- ارتباط درس املا با ادراک بینایی
۲۲	۱-۱۲-۱- حافظه‌ی بینایی

۲۲	۱-۱۲-۲- تمیز بینایی
۲۲	۱-۱۲-۳- دید واگرا و همگرا
۲۲	۱-۱۳- مروری بر پیشینه‌ی پژوهش
۲۲	۱-۱۳-۱- پیشینه‌ی تحقیق در خارج از کشور
۲۵	۱-۱۳-۲- پیشینه‌ی تحقیق در ایران
۲۸	۱-۱۴- تعریف مفاهیم

فصل دوم: اهداف و فرضیات

۳۰	اهداف و فرضیات
۳۰	هدف کلی طرح
۳۰	اهداف اختصاصی
۳۰	هدف کاربردی
۳۰	فرضیه و سوالات پژوهشی

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۳۳	۳-۱- نوع مطالعه
۳۳	۳-۲- جامعه‌ی مورد مطالعه
۳۳	۳-۳- معیارهای قابل قبول (ورود و خروج)
۳۳	۳-۴- روش نمونه‌گیری
۳۴	۳-۵- روش جمع‌آوری اطلاعات
۳۴	۳-۶- ابزار پژوهش
۳۵	۳-۷- روش اجرای پژوهش

۳-۸- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات ۳۶

۳-۹- محیط پژوهش ۳۶

۳-۱۰- متغیرهای پژوهش ۳۶

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۴-۱- مقدمه ۳۸

۴-۲- یافته‌های پژوهش ۳۸

فصل پنجم: تفسیر یافته‌ها

۵-۱- مقدمه ۴۳

۵-۲- بررسی سوالات پژوهش ۴۳

۵-۳- بررسی فرضیه ۴۴

۵-۴- محدودیت‌های پژوهش ۴۶

۵-۵- پیشنهادات پژوهش ۴۶

منابع و مأخذ ۴۸

پیوست‌ها ۵۲

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۸	جدول ۴-۱: توزیع جامعه مورد بررسی به تفکیک جنس و پایه تحصیلی
۳۷	جدول ۴-۲: میانگین نمره آگاهی واجی در دانش آموزان پایه اول دبستان به تفکیک جنس
۳۸	جدول ۴-۳: میانگین نمره آگاهی واجی در دانش آموزان پایه دوم دبستان به تفکیک جنس
۳۸	جدول ۴-۴: میانگین نمره آگاهی واجی به تفکیک پایه
۳۸	جدول ۴-۵: میانگین نمره آگاهی واجی در کل دانش آموزان
۳۹	جدول ۴-۶: ارتباط میانگین نمره آگاهی واجی با نمره درس املا به تفکیک پایه و در کل
۳۹	جدول ۴-۷: ارتباط جنسیت با میانگین نمره آگاهی واجی در کل دانش آموزان

فهرست منابع

۱. شیرازی. ط. س ؛ اشتری. ع؛ بررسی و مقایسه آگاهی واجی و سرعت نامیدن در کودکان نارساخوان و عادی؛ [پایان نامه]؛ تهران. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی؛ گفتاردرمانی؛ ۱۳۷۵.
 ۲. بهرامی. ا.، مفتی زاده. ه.، اسدی حسن وند. ن.، تعیین میزان رابطه‌ی بین سرعت خواندن و نمره‌ی درک مطلب و تاثیر تحصیلات والدین بر هریک از آنها در دانش آموزان عادی دختر پایه‌ی دوم ابتدایی مدارس ناحیه‌ی ۳ اصفهان؛ (پایان نامه)؛ اصفهان؛ دانشگاه علوم پزشکی؛ گروه گفتار درمانی؛ دی ماه ۱۳۸۵.
 ۳. شاهبداغی. م.، ذیحجی. ع.، مدرسی. ی.، پور حیدری. م.، بررسی و مقایسه ویژگی‌های زبان و وضعیت تحصیلی کودکان شبه خانواده با کودکان غیر شبه خانواده‌ی ۷ ساله؛ (مقاله)؛ مجله‌ی توانبخشی نوین، ۱۳۸۶. دوره‌ی ۱- شماره‌ی ۱: صفحات ۴۱-۴۸.
 ۴. سلیمانی. ز.، بررسی آگاهی واجشناختی و تأثیر آموزش خواندن بر آن در کودکان ۵/۵ و ۶/۵ ساله فارسی زبان شهر تهران؛ [پایان نامه]؛ تهران. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی سلیمانی. ز.، بررسی آگاهی واجشناختی و تأثیر آموزش خواندن بر آن در کودکان ۵/۵ و ۶/۵ ساله فارسی زبان شهر تهران؛ [پایان نامه]؛ تهران. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی؛ ۱۳۷۹.
 ۵. تبریزی. م.؛ درمان اختلالات دیکته نویسی؛ چاپ هفدهم؛ ۱۳۸۷.
 ۶. سلیمانی. ز.، جلالی. ش.؛ بررسی خطاهای خواندن و هجی کردن دانش آموزان اول ابتدایی در دو مدرسه‌ی دخترانه و پسرانه‌ی منطقه‌ی ۸ شهر تهران؛ (پایان نامه)؛ تهران. دانشگاه علوم پزشکی تهران؛ دانشکده‌ی توانبخشی؛ گروه گفتار درمانی؛ ۱۳۸۵.
 ۷. غلامی‌تهرانی. ل.، نارسا خوانی در کودکان فارسی زبان؛ تهران. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی؛ ۱۳۸۵.
- 8.Z.Eftekhanri,A.Asadolahi; visual discrimination and visual memory in 5 years old children of semnan;Koomesh,journal of semnan university medical sciences,1385:4(8):255-260:Persian.

9. R. Stephen Hooper, E. Joanne Roberts, Lauren Nelson, Suzan Zeisel, Danai Kasanbira Fannin ; elementary school students , narrativs , skill development african americans, phonetics; school psychology quarteriy . Newyork :2010:25(1):1-6.

10. E. Breental. J; w. bankson. N; Flipsen JR. P; Articulation and phonological disorders: speech sound disorders in children; 6th ed. Boston, Mass: pearson / Allyn and Bacon, 2009.

11. Stackhouse. J; wells. B; children's speech and literacy difficulties: identification and intervention; London, Whurr; 2001.

۱۲. لرنر. ژ. ناتوانی‌های یادگیری. نظریه‌ها تشخیص و راهبردهای تدریس. ترجمه عصمت دانش.

تهران: دانشگاه شهید بهشتی؛ ۱۳۸۴.

13 .Phillips. B; Clancy-Menchetti: J; J lonigan. C; successful phonological awareness instruction with preschool children; lessons from the classroom; 2008 : 28(5):8-12.

14. Leridou, NL ; literacy development and reading difficulties in Greek-Speaking Cypriot children aged between 6 and reading difficulties in Greek-Speaking Cypriot aged between 6 and 11 years university of Essex(united kingdom) ; 2006.

۱۵. مشهدی علی نیا. ل؛ توکل. س؛ تعیین مهارتهای آگاهی واجشناختی در کودکان مبتلا به سندرم

داون دارای سن عقلی ۷-۱۲ سال آموزش پذیر شهر اصفهان؛ [پایان نامه]؛ اصفهان؛ دانشگاه علوم پزشکی

اصفهان؛ مهر ۱۳۸۳.

16. A.yaghobi,a.ghorbani;sentence writing and perception of written sentences in hearing – impaired and normal – hearing primery school in hamdan,western iran;audiology journal of faculty of rehabilitation of tehran university of medical sciences 1389:1(19):31-38,Persian.

۱۷. ایالزج؛ مقدمه ای بر مبنای ادراک گفتار؛ رضایی آقباش. ناصر؛ تهران؛ دانشگاه علوم بهزیستی و

توانبخشی؛ ۱۳۸۵.

18. Luk. Gigi C; exploring the latent factors behind inter-language correlation in reading and phonological awareness; 2003.

19. Hall: C; *inscidence of literacy and phonological awareness in Children; university of minesuta; 2008.*
20. Dana.D; *investigating preschool children's senility to linguistic stress and phonological short-term memory with respect to vocabulary and phonological awareness; 2006.*
21. Gibbs.S; *phonological awareness an investigation in to the developmental role of vocabulary and short term memory; J EDU PSYCH. 2004;24(1):13-25.*
22. Wood. C; *Do levels of pre-school alphabetic tuition affect the development of phonological awareness and early literacy?; 2004:124(12):8-13.*
23. Mccollum -B, Pamela; *Effects of phonemic awareness training and the influence of phonemic skills on early reading success with pre-school and kindergarten children; Howard University; 2000.*
۲۴. کسائی م؛ بررسی و مقایسه برخی از جنبه‌های مهارت‌های آگاهی واجشناختی و میانگین زمان واژه‌یابی در دانش‌آموزان پسر پایه اول دبستانهای شهرستان اصفهان؛ [پایان نامه]؛ اصفهان؛ دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، پاییز ۱۳۸۳.
۲۵. بهارلویی. ن؛ بررسی و ارتباط بین برخی از جنبه‌های مهارت آگاهی واجشناختی و درستی خواندن در دانش‌آموزان پایه دوم دبستان شهر اصفهان در سال ۱۳۸۲؛ [پایان نامه]؛ تهران؛ دانشگاه علوم پزشکی ایران؛ ۱۳۸۲.
۲۶. میرانی. س؛ بررسی و مقایسه سطوح آگاهی واجی بین کودکان مبتلا به اختلالات تولیدی و کودکان عادی پیش از دبستان (۶-۵ سال)، در شهرستان اصفهان؛ [پایان نامه]؛ اصفهان؛ دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، پاییز ۱۳۸۳.
۲۷. غفاری. س؛ بررسی ارتباط آگاهی واجشناختی با درستی و سرعت خواندن کودکان پایه اول دبستان‌های منطقه ۶ آموزش و پرورش تهران در سه ماهه سوم سال تحصیلی ۸۱-۸۰؛ [پایان نامه]؛ تهران؛ دانشگاه علوم پزشکی ایران؛ ۱۳۸۱.

۲۸. آرنی کاشانی. ز؛ بررسی رابطه مهارت خواندن با آگاهی واجشناختی و حافظه فعال شنیداری در

کودکان پایه اول تهران؛ [پایان نامه]؛ تهران؛ دانشگاه علوم پزشکی ایران؛ ۱۳۷۶.

29. *F.Hadavankhani ,H Bahrami,F.Behnia ,M.Farahbod, M.Salehi;Hand writing:Introducing an instrument;iranian rehabilitation journal 2008;7-8(6):39-46,Persian.*

۳۰. سلیمانی. ز؛ بررسی ارتباط آگاهی واجی و خواندن در کودکان ۵ و ۶ ساله؛ فصلنامه پژوهشی

توانبخشی، ۱۳۷۹؛ دوره ۱، پاییز، شماره ۲: صفحات ۲۷-۳۴.

31. *Torgeston J, W R and Rashotte C.longtitudinal studies of phonological processing and reading. Journal of learning disabilities; 1994: 27(5):276-85.*

۳۲. فریار. الف، رخشان. ف، ناتوانایی‌های یادگیری. انتشارات مینا، ۱۳۷۹.

33. *W.Knowles,M.Masid Lover.the derby shiro language scheme 1981.*

Title : Identification of relationship between phonological awareness and dictation among first and second grade students of Isfahan educational district 2 in 1386 Hj.

Bijan Shafiei* - Hoda Mahmoodi** - Hajar Razavi **

Isfahan university of medical sciences

* Department of Speech therapy, School of rehabilitation sciences, Medical University of Isfahan, Iran

** B.Sc, in speech therapy, rehabilitation sciences, Medical University of Isfahan, Iran

Abstract

Introduction:

It has been shown through extensive research studies that a mutual relationship exists between ability to read and phonological awareness which in return can affect the successful acquisition and further development of written language.

The aim of the present study was to explore the potential linkage between phonological awareness and dictation among first and second grade students.

Materials and methods:

In this cross-sectional-descriptive-analytic study, 108 subjects were randomly selected from the available population of first and second grade elementary students Isfahan educational district 2. The subjects underwent a phonological assessment during which the phonological awareness inventory (Soleimani, 1378-79). Multiple analysis of variance was applied on all data of interest.

Results:

The obtained results were as follows:

_The mean score of phonological awareness among first and second grade student was 66/667 and 66/1667 respectively. The total average score was 66/4167.

_There was a statistically significant correlation between phonological awareness and dictation in first grade ($p < 0.05$).

-There was a statistically significant correlation between phonological awareness and dictation in second grade ($p < 0.05$).

-in general, phonological awareness and dictation correlated significantly ($p < 0.05$).

Conclusion: study results showed through the relative superiority of phonological awareness score of first grade student, that the majority of its development takes place in this grade. The mean score of phonological awareness was significantly higher in females than males. A significant relationship exists between phonological awareness and dictation which is stronger among second grade student than first grade. These results showed that increasing of phonological awareness can improve writing ability.

Keywords: Phonological awareness, dictation, student, school, grade.